RAADSINFORMATIEDOCUMENT GEMEENTE WATERLAND

Raadsnummer	: 232-52
Zaaknummer	: 19494-2024
Onderwerp	: Basisinformatie sportbeleid
Portefeuillehouder	: Harm Scheepstra
Contact via	: Cluster Vastgoed Onderwijs en Sport
Datum	: 12 juni 2024

Kennisnemen van
de uitgangssituatie en planning van het sport- en sportaccommodatiebeleid in de gemeente Waterland.

Inleiding
Het college van B&W stelt uw raad hierbij op de hoogte van de stand van zaken rondom de ontwikkeling van het sport- en sportaccommodatiebeleid in de gemeente Waterland. Doelstellingen uit het sportbeleid kunnen maar ten dele worden behaald met de beschikbare middelen vanuit het Sportakkoord (€10.000,- per jaar). We kijken daarom naar verbinding met het *Gezond en Actief Leef-akkoord* en het *Integraal Zorgakkoord* (GALA en IZA). Deze akkoorden richten zich ook (deels) op de preventieve werking van sport, bewegen en gezond leven. Middels de 'brede SPUK-regeling GALA' en het regionale IZA-budget wordt beoogd een integrale aanpak tussen de diverse akkoorden te bewerkstelligen. Vanuit het Sociaal Domein is de koppeling tussen sportbeleid en het IZA/GALA eerder beschreven in de Kadernota Sociaal Domein 2023-2026.

In de volgende paragrafen wordt beschreven wat de genoemde akkoorden, in samenspraak met het Kernteam Sport en Bewegen Waterland en Team Sportservice, betekenen voor de ontwikkeling van het lokale sportbeleid. De tijdshorizon is hierbij vier jaar. Uit het vervolg van het document, zal blijken dat het niet eenvoudig is om de akkoorden in hun samenhang te beschouwen. Bovendien gaat hierbij om beperkte subsidiebudgetten.

Om de uitgangssituatie van ons sportbeleid zo volledig mogelijk weer te geven, gaat als bijlage de tussenstand van het onderzoek naar de sportaccommodaties. Gewerkt wordt voorts aan een overzicht van de bestaande subsidie- en andere werkrelaties. Grondslag daarvoor moet ook zoveel mogelijk zijn: informatie over de sportverenigingen, ledenaantallen en contributies. Op dit ogenblik ontvangt de raad niet meer dan een tussenstand.

1. Stand van zaken

Het landelijke Sportakkoord I (2020-2023) en het landelijke Sportakkoord II (2024-2027) geven richting aan het sportbeleid. Uit de evaluatie van het Sportakkoord I blijkt dat:

- Een aantal initiatieven is gestrand als gevolg van de Covid-restricties;
- Goedbedoelde initiatieven niet tot het gewenste resultaat hebben geleid;
- De ontwikkeling van het kernteam werd geremd door personele wisselingen en de mate waarin de gemeente de relaties daadwerkelijk onderhield.

1.1 Sportakkoord II

In het kader van de start van het landelijk gelanceerde Sportakkoord II (maart 2023) is parallel daaraan opnieuw een kernteam Sport en Bewegen Waterland samengesteld door de gemeente. Team Sportservice, al eerder een beleidsuitvoerder voor de gemeente, heeft in samenspraak met het kernteam Sport en Bewegen Waterland het lokaal vastgestelde sportakkoord I herijkt. Dit heeft geresulteerd in lokale aanpassingen.

Het kernteam bestaat uit 14 leden :

- met een functie bij de lokale sportclubs;
- met een binding/interesse t.a.v. de lokale sport;
- met een functie bij maatschappelijke en medische organisaties (bv. fysiotherapiepraktijken en Team Sportservice).

Het kernteam heeft een analyse gemaakt van de uitdagingen c.q. knelpunten, die een hinderende invloed hebben op de sportverenigingen en de uitvoering van sportactiviteiten in de gemeente Waterland. Het kernteam concludeerde het volgende:

De samenwerking en samenhang tussen de sportverenigingen in de gemeente Waterland vergt verbetering. Bovendien is een geborgde samenwerking tussen de gemeentelijke organisatie en de diverse sportverenigingen en de aan sport gelieerde organisaties benodigd.

Het kernteam heeft de lokale vertaling van het sportakkoord II afgestemd op de lokale behoefte. Deze thema's worden als urgent ervaren en moeten de komende vier jaar worden geoperationaliseerd, zij het met beperkte subsidies. Het gaat om:

1. Laagdrempelige toegang tot sport- en beweegaanbod

Voor alle lagen van de bevolking, creëren, vorm geven en mogelijk maken van een laagdrempelige toegang tot het sport- en beweegaanbod.

2. Sociale veiligheid

Regionaal samenwerken aan een veilig sportklimaat in een schone en veilige (sport)omgeving.

3. Ondersteuningsroute Motoriek Primair Onderwijs

Het meten van de motorische vaardigheden om alle kinderen in het primair onderwijs passende ondersteuning en/of zorg bieden op het gebied van een brede motorische ontwikkeling.

Deze hoofddoelen worden uitgesplitst in meerdere subdoelen, waaraan diverse activiteiten zijn gekoppeld, die in 'het veld' zullen worden uitgevoerd.

1.2 Inrichten van het proces: programmatische aanpak

Bij de totstandkoming van het nieuwe sportbeleid wordt gebruik gemaakt van een programmatische aanpak. Sportbeleid moet immers 'over de grenzen van meerdere domeinen heen' worden ontwikkeld. Zoals het college het eerder kenbaar maakte, is de inzet van gemeentelijk sportbeleid om ervoor te zorgen dat er zoveel mogelijk Waterlanders (fysiek) in beweging worden gebracht en gehouden.

Een eis die aan het beleidsmodel wordt gesteld is dat de vorderingen kunnen worden gemonitord, zodat bijstelling en doorontwikkeling van het beleid mogelijk wordt.

2. Koppeling Sport en Bewegen met Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA)

Het lokale sportbeleid wordt gekoppeld aan het Integraal Zorgakkoord (vanaf hier: IZA). Het IZA is regionaal georganiseerd in samenwerking met alle gemeenten binnen de regio Zaanstreek-Waterland. De regionale samenwerking tussen gemeenten en partijen als zorgverzekeraars en -aanbieders heeft geleid tot een IZA-regioplan, waarin de regionale opgaven t/m 2026 staan beschreven. Het lokale sportbeleid maakt daarmee deel uit van een bredere aanpak die gericht is op het verminderen van het aantal zorgvragen. Om die reden is het voor de gemeente Waterland mogelijk om voor de subsidies vanuit het IZA in aanmerking te komen, waarmee een deel van het lokale sportbeleid kan worden uitgevoerd.

De gemeente Waterland heeft in september 2023 het lokale Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vastgesteld. Het GALA is een lokale uitwerking van het IZA en ook hier wordt de koppeling gemaakt met het sportbeleid. Via de Brede SPUK-regeling, in werking gesteld door het Ministerie van VWS, wordt jaarlijks ca. €10k uitgekeerd voor het uitvoeren van activiteiten die voortvloeien uit het lokale sportbeleid (thans sportakkoord I+II).
Via het GALA wordt het sportbeleid verbonden met andere domeinen, zoals het Sociaal Domein, Jeugd, Zorg en Preventie. De buurtsportcoaches werken bijvoorbeeld samen met fysiopraktijken aan valpreventie en mentale fitheid voor ouderen. Door de doelen over de grenzen van de domeinen heen te combineren wordt meer efficiëntie en effectiviteit beoogd.

Zie ook 'Kadernota Sociaal Domein' voor meer uitgebreide informatie over het GALA en IZA (raadsnummer 106-403).

3. Koppeling nieuw sportbeleid met het coalitieakkoord

Het coalitieakkoord bevat de volgende passages:

"De gemeente neemt de verantwoordelijkheid om sport toegankelijk te houden voor alle lagen uit de maatschappij."

"Het sport- en preventieakkoord gaan we voortzetten en voortvarend uitvoeren. Ook via samenwerkingsvormen met de verenigingen. Onder andere door het voortzetten van de sportpas en het stimuleren van multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen en een gezonde leefstijl in sportkantines."

In het kader van het GALA en IZA is de volgende passage ook relevant:

"Preventief beleid en het verbeteren van de (gemeentelijke) dienstverlening staan daarbij centraal. Ook in het sociaal domein is voorkomen beter dan genezen. Het preventief beleid zal daarom meer aandacht krijgen."

Het in ontwikkeling zijnde sportbeleid sluit aan op de prioriteringen van het coalitieakkoord, door de focus te leggen op een laagdrempelige toegang tot alle sportaanbieders voor alle leeftijdsgroepen en het aanbieden van een ondersteuningsroute voor de motorische ontwikkeling binnen het primair onderwijs. Door de samenstelling van een volwaardig kernteam wordt bovendien de samenwerking met de verenigingen versterkt.

4. **koppeling met ontwerpnotitie Visie 2030 Sport en Bewegen in gemeente Waterland**

Coalitiepartij Waterland Natuurlijk heeft de ontwerpnotitie 'Visie 2030 Sport en Bewegen in Waterland' (vanaf hier: ontwerpnotitie WN) opgesteld waarin het belang van Sport en Bewegen voor de inwoners van Waterland wordt benadrukt. De ontwerpnotitie WN wordt onderverdeeld in de volgende overkoepelende (hoofd)doelen: het uitvoeren van het Sportakkoord II, dat in samenwerking met Team Sportservice moet leiden tot een hogere participatiegraad in Sport en Bewegen. Dit leidt vervolgens tot verbetering van de gezondheid en een verbetering van de sociale verbondenheid.

Het college heeft toegezegd om voor 1 september met een reactie te komen over de inhoud van de ontwerpnotitie WN.

5. **Stand van zaken onderzoek naar verdeling kosten sportaccommodaties en -velden**

De gemeente Waterland is momenteel bezig om de relevante gegevens van de sportaccommodaties en -velden op orde te krijgen via het 'brede onderzoek sportaccommodaties' (zie bijlage 1). Deze analyse vormt de 'nulmeting'. Het document bevat een overzicht van alle sportaccommodaties in de gemeente Waterland, inclusief adressen, de eigendomssituaties, de huurinkomsten en de investeringsplannen.
De sportaccommodaties en de inrichting van de buitenruimte wordt ook wel de 'hardware' genoemd, als essentieel onderdeel voor het faciliteren van Sport en Bewegen.
Het college is voornemens om in september het complete overzicht op te leveren.

Vanuit de nulmeting wordt toegewerkt naar de aanpak voor de komende jaren, waaraan meerjaren onderhoudsplanningen en budgetten (MJOP's) t.b.v. de accommodaties kunnen worden gekoppeld. Het college is voornemens om in Q4 2024-Q1 2025 een volwaardig strategisch accommodatiebeleidsplan te presenteren aan uw raad.

6. **Tijdschema:**

- Juli 2024: verkennend gesprek met de raad
- Eind augustus 2024: reactie college op de ontwerpnotitie WN
- Eerste helft oktober 2024: concept-beleidsdocument Sport
- Eerste helft november 2024: consultatie sportverenigingen
- December 2024: beleidsdocument naar de gemeenteraad.

Resumé ontwikkeling sportbeleid in relatie tot akkoorden

Het college stelt vast dat de hierboven beschreven akkoorden en notities een complex geheel vormen. Het beleidsdocument dat in kwartaal vier van 2024 de raad moet bereiken, zal hier focus in aan moeten brengen. Door focus aan te brengen met de eerder beschreven hoofddoelen achten wij het mogelijk om met de beschikbare subsidiestromen via IZA en GALA, effectief deze hoofddoelen en onderliggende subdoelen te behalen.

Om dit te ondersteunen wordt ook een overzicht opgesteld met sportaccommodaties, de bijbehorende eigendomssituaties en eventuele subsidierelaties. De actuele stand van zaken omtrent de inventarisatie van de sportaccommodaties gaat hier bij (Bijlage 1).
Voorts beschikt het college over de ontwerpnotitie van de fractie van Waterland Natuurlijk. Het gesprek daarover, dat de gemeenteraad 4 juli heeft geagendeerd, zal voeding zijn voor het college. Dat zowel voor de reactie op de ontwerpnotitie Visie 2030 Waterland Natuurlijk, als voor de in Q4 beoogde beleidsdocument.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):

- Overzicht sportaccommodaties, plus eigendomssituaties (Excel)
- Ontwerpnotitie 'Visie 2030 Waterland Natuurlijk'